

EVOLUȚIA RELAȚIILOR PĂRINȚI-COPII DIN PERSPECTIVĂ ISTORICĂ

Tatiana GÎNJU, asistent universitar
(Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți)

The Summary

The article discusses the problem of the relations between parents and children. Nowadays this problem is very actual. Relationships between children and parents influence the mental development. Family relationships should be based on ship and protection and trust. Family is the first child's school.

I nose this topic in order to make a comparative analysis of the relationships between parents and children of different nations.

„Multe dintre lucrurile de care avem nevoie pot să aștepte, copilul nu poate. E perioada în care se formează din punct de vedere fizic, când mintea i se dezvoltă. El nu înseamnă mâine el înseamnă azi”.
Gabriela Mistral

Privită ca nucleu social, familia este prima care influențează dezvoltarea omului, punându-și amprenta pe întreaga lui personalitate. Cea dintâi școală a fost și rămâne familia, este temelia pe care se construiește edificiul personalității, iar trăinicia edificiului depinde de calitatea temeliei [E. Bătrinu, 3].

Relațiile copilului cu mediul familial sânt hotărâtoare în dezvoltarea lui psihică. Adevăratele raporturi dintre părinți copii trebuie să fie raporturi firești de prietenie, deoarece ei au nevoie de ajutor, de protecție, de siguranță și cine ar putea să le dea toate acestea dacă nu părinții.

În sânul familiei se desfășoară un joc continuu și variat de acțiuni și reacții reciproce care asigură simultan socializarea și individualizarea copilului. Relația cu mama, apoi cu familia transformă copilul într-un individ independent social el se poate separa de familie doar atunci când a devenit și independent economic, vârsta fiind de 18 ani. Până la aceasta dată, copilul se află sub controlul familiei, care își propune să-i rezolve toate nevoile lui, de la cele mai simple (hrană, îmbrăcăminte), până la cele mai complexe (împlinirea personalității, program educațional adecvat și integrarea socială). Abia după aceasta, sarcina familiei s-a încheiat.

Examinând relațiile părinți-copii pot spune că în concepția diferitor societăți relațiile sunt diferite și până în prezent au suferit mari modificări.

Confucius spunea: "Lipsa copiilor în familie este nu numai o rușine dar și o dramă tragică". Considera că fericirea cea mai mare a părinților sunt copii, fără ei sufletul începe a îmbătrâni. El foarte bine înțelegea relația familială părinți-copii. În cazul în care părinții nu reprezentau părinți ideali pentru copii lor aceștia nu trebuiau ca să nu-i asculte, să se dezică de ei dar trebuiau să îi întoarcă pe calea cea dreaptă. Recomanda copiilor ca să suporte bătăile ușoare ale tatălui dar atunci când acesta întrece măsura să fugă.

Buddha acorda mare importanță relațiilor din familie considerând că ele pot deveni izvorul fericirii sale. Recomandă pentru copii să-și susțină părinții, să respecte tradițiile familiale dar pentru părinți să îndemne copii la bine, să le asigure învățătura.

În **familii evreiești** relațiile părinți copii sunt foarte apropiate aceasta se explică prin faptul că este bogată în ritualuri, tradiții ceea ce face ca membrii familiei să fie mai uniți între ei. Copiii erau considerați o binecuvântare la vechii evrei și erau înconjurați cu dragoste și grijă. Copiii erau învățați să se supună hotărârilor familiei și era prevăzută pedeapsa cu moartea pentru copilul care lovea sau își blestema părinții. **Judaismul** învață despre faptul căci părinții și copii au atât unii cât și alții obligațiuni.

Musulmanii consideră că femeia când devine mamă ea își asumă o responsabilitate enormă și să nu uite drepturile copilului: la viață, la egalitate, la educația bună și plină de dragoste.

Creștinismul susține ideea că părinții trebuie să tindă ca copiii lor să ajungă la independență. Ei nu aparțin părinților ci lui Dumnezeu. Privind pe icoana Maicii Domnului vedem că ea nu cuprinde copilul ei-l susține cu mâini [4].

În **societatea sumeriană** era permis tatălui să-și vândă copiii ca sclavi, sclava care dăruia stăpânului ei un copil devenea liberă.

Vechii egipteni aveau un număr mare de copii, dar nu practicau obiceiul de a-i abandona pe cei nedoriți.

În **Societatea antică ebraică** se notează autoritatea absolută a tatălui asupra celorlalți membri ai familiei. El putea să-și vândă fiicele ca sclave și să-și ucidă fiii neascultători (cu încuviințarea comunității). Nu aveau însă dreptul să vândă copiii de sex masculin.

În **societatea antică persană**, femeia datora ascultare absolută soțului ei. Nașterea unui băiat era întâmpinată cu o mare bucurie. Avortul era pedepsit cu moartea, iar femeia era iertată dacă era însărcinată. Educația copiilor în primii 5 ani de viață intră în sarcina mamei.

În **societatea antică indiană** prima îndatorire morală, după cea religioasă, era ca familia să aibă mulți copii căci a avea copii înseamnă continuarea cultului strămoșilor. Avortul era considerat o crimă tot atât de grea ca și asasinarea unui preot.

În **societatea antică chineză**, femeia care nu avea copii nu era bine văzută în societatea antică chineză și sterilitatea femeii putea constitui un motiv de divorț. Fetele erau considerate o grea povară pentru familie, și dacă se nășteau mai multe fete acestea erau părăsite în câmp și lăsate să moară de foame și frig.

În **perioada clasică a civilizației grecești** (secolul V î.e.n.) nașterea unui copil era considerată un eveniment fericit. Dacă acest copil nu era însă recunoscut ca legitim sau familia nu dispunea de mijloace materiale ca să-l crească, copilul era părăsit într-un loc public, de unde era luat de către altcineva ca să-l hrănească, uneori cu scopul declarat de a fi vândut ulterior ca sclav.

În **Sparta** era obligatorie abandonarea copiilor prematuri sau a celor cu malformații congenitale. Dacă nu se găsea cineva care să ia de suflet un copil părăsit, această sarcină o prelua statul, dar copilul avea ulterior statut de sclav și trebuia să plătească despăgubiri pentru cheltuiala făcută după care se putea elibera.

În **Cultura și civilizația bizantină** sentimentul familiei și relațiile familiale erau mai intime și mai puternice decât fuseseră în antichitate.

În **Societatea medievală** copilul era privit ca o miniatură a unui om matur.

Până în anii 20 familia era alcătuită din membrii a 2-3 generații. Familie aveau un număr mare de copii, deoarece nu se practica controlul conștient al numărului de nașteri, iar speranța de viață era foarte mică [C. Ciofu, 4].

Epoca modernă dispune de conceptul de planificare familială. Se estimează cu un număr mai mic de copii într-o familie care ar permite o investiție psihologică și posibilitatea de a li se oferi condiții educaționale mai bune. Familia modernă europeană este alcătuită din tată, mamă și doi copii. Ambii părinți contribuie la creșterea și dezvoltarea copiilor.

Există însă pericolul scăderii interacțiunii părinți-copii de ex: alimentația artificială a sugarului. ceea ce îndepărtează mama de copil.. antrenarea femeilor în activitate scade numărul momentelor de interacțiune mamă-copil. Interacțiunea părinți-copii prezintă un mediu optim pentru creșterea, dezvoltarea și educarea tinerei generații [C. Ciofu, 4].

Copilul apare astăzi ca un partener al adultului și nu ca un obiect al îngrijirilor. De Mause consideră că întreaga istorie a raportului părinți copii a fost până la începutul secolului nostru plin de violență ce a parcurs niște stadii: pruncuciderea (până în sec VI), abandonul, ambivalența din sec XXI, intruziunea (părinții tind de a domina voința copilului), socializator (părinții se preocupă de adoptarea copilului la viața economică și socială a copilului) [L. Cuznețov, 1].

Dacă în secolul al XVI-lea părinții de abia descoperă în copiii lor așa calități ca: naivitatea, drăgălășenia aceasta îi obligă a-i proteja. Secolul al XVII-lea este considerat de mai mulți savanți ca secol al triumfului copilului, datorită capodoperei pedagogice a lui J.J. Rousseau în lucrarea sa Emil sau despre educație (1762) și apelului său: „Oameni, fiți umani, iată prima voastră datorie. Iubiți copilăria. ocrotiți-i jocurile, plăcerile, drăgăștoasele ei pomiri”.

Părinții contemporani se implică nu numai emoțional, ci și intelectual, moral, practic, material, în creșterea și educația copiilor, mai mult decât au făcut-o predecesorii lor.

Tații actuali sunt mai afectuoși, deschiși spre comunicare față de cei din prima jumătatea a sec XX –ca manifestă autoritate dar totodată rămâne apropiat copilului.

Relația mamă-copil a fost transformată de către cercetători într-o cheie a înțelegerii procesului de umanizare și socializare a copilului. În fiecare zi fiecare părinte trebuie să ofere copilului său cei patru „A”: atenție, acceptare, aprobare, afecțiune [A. Băran-Pescaru, 2].

Consider, că relațiile romantice de prietenie pot să sfârșească dar relația dintre mamă și copil nu dispare ea fiind considerată cea mai trainică legătură de pe pământ.

Bibliografie:

1. Cuznețov, Larisa. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei. Chișinău, 2008.
2. Băran-Pescaru, Adina. Familia azi. O perspectivă socio-pedagogică. București, 2004.
3. Bătrînu, Emilia. Educația în familie. București, 1980.
4. Eu și universul meu// Ghid pentru profesori. ed. Tipografia centrală, Chișinău, 2003.
5. Ciofu Carmen. Interacțiunea părinți – copii. București, 1998.